

Fra fjellvidda.

Av lappfoged Bagaas.

INNEN Trondhjems Turistforenings område finnes endel samer som driver med sin reinhjord. Turistene vil vel før eller siden støte på nogen av disse under sin vandring i fjellet, enten i Trollheimen, Meråker eller i Tydalsfjellene. Et møte med samene kan være både interessant og lærerikt. En same forstår bedre enn nogen annen å lese av naturens bok. Dette kommer vel av et nedarvet anlegg og et langt livs erfaring.

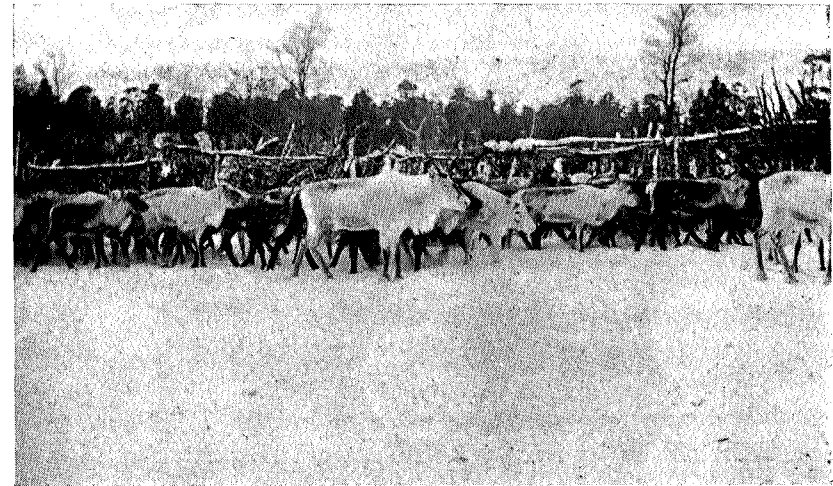
Foran hver påske ser jeg det anbefales å ta med kart og kompas. Dette er vel og bra, men jeg vil dog anbefale et levende kompas i form av en same, for jeg har ofte hatt anledning til å legge merke til deres gode orienteringsevne.

En same spurte mig engang om jeg visste hvad samene først så efter om morgenen. Jeg visste ikke det, men han sa det var vindretningen. Dette er noget å huske, tenkte jeg, og jeg sender dette lille råd videre for samme pris.

Først i juli forgår kalvmerkingen. Reinen drives da inn i trøer. En sådan trø er i Skarpdalen og to nord for Riasten. I varmt vær drives reinen ned tidlig om morgenen. Skulde en turist komme iveien for en sådan drift må han forsøke å gjemme sig bort til de er passert, ellers kan reinen bli skremt og samenes arbeide spolert for en eller flere dager.

Et spørsmål jeg ofte hører blir rettet til samene, når reinen er samlet: «Er det mange rein her nu?» eller «Har du mange rein?» Sådanne spørsmål blir enten ikke besvart eller det blir «goddag, økseskaft».

Når man treffer en same enten hjemme eller i fjellet, så vil jeg

anbefale at man ikke går for bardust på med prat. Samene er som regel tilbakeholdne og mistroiske likeoverfor fremmede, og vil gjerne studere vedkommende litt før han gir sig i prat med ham. Kanskje vi bumenn har litt å lære av dette også?

Til slutt vil jeg si at samene er gjestfrie folk, har et rent og pent stell, fint sengeutstyr, og god, kraftig kost. Som et sørgelig faktum f. t. må jeg opplyse at nugjeldende kafferasjon er så altfor liten. Jeg har søkt høieste myndighet om tredobbel rasjon for gjeterne, men fikk avslag dessverre.

Samene har fått sig tildelt endel av Norges karrigste og mest værharde strøk, men kanskje også det fra naturens hånd mest storlagne. Der hører de hjemme og der trives de også best. La dem få beholde disse fjell også de kommende slekter.

Rugdalen, 18. februar 1941.

E. BAGAAS,
lappfoged.